

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/446
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.7.2024/49
Karar Numarası : 2024/726
Başvuran : E. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Ceza infaz kurumunda bulunan başvuranın, hakkında haksız şekilde tehlikeli hükümlü olduğu yönünde karar verildiği ve bu karar sebebiyle mağduriyet yaşadığı iddiasıyla söz konusu mağduriyetlerin giderilmesi talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 29/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca tehlikeli hükümlü statüsüne konulduğunu, bu kararın hatalı olduğunu, hakkındaki bu karar nedeniyle halihazırda bulunduğu ceza infaz kurumuna yerleştirildiğini, önceden bulunduğu ceza infaz kurumunda görüntülü görüşme gerçekleştirebildiğini ancak bulunduğu kurumda gerçekleştiremediğini iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesi için Kurumumuzun girişimlerde bulunmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesi şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

7. Mezûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Bununla birlikte başvuru, başvuranın tehlikeli hükümlü statüsüne konulması sebebiyle çeşitli mağduriyetler yaşadığı iddiasına ilişkin olup, başvuru 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilememektedir.

11. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler."

12. Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer İşlemler konulu 167 No.lu Genelge'nin "5275 sayılı Kanun'un 9 uncu Maddesinde Belirtilenler İle 3713 Sayılı Kanuna Muhalefet Suçlarından Hükümlü ve Tutukluların Nakilleri" başlıklı 13'üncü maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilen hükümlüler geriye kalan toplam cezalarının 1/3 ünü iyi halli olarak infaz etmedikçe diğer kapalı ceza infaz kurumlarına nakledilmeyecektir. Ancak, tutum ve davranışları ile disiplin durumlarına bakılmak suretiyle bu kişilerin 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamında çıkarılmasının uygun olup olmayacağına Bakanlık tarafından karar verilebilecektir."

13. Başvuru dilekçesinin ekinde yer alan Batman Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün 26/2/2024 tarihli ve 2024/... sayılı yazısından; başvuranın, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 30/10/2023 tarihli ve ... sayılı yazısı gereği 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirildiği, söz konusu hükme göre yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilen hükümlülerin, geriye kalan toplam cezalarının 1/3 ünü iyi hâlli olarak infaz etmedikçe diğer kapalı ceza infaz kurumlarına nakledilemeyeceği, bu nedenle başvuranın 30/10/2023 tarihinde ilgili madde kapsamında değerlendirildiği ve yüksek güvenlikli ceza infaz kurumuna nakledildiği tarih dikkate alınarak geriye kalan toplam cezasının 1/3 ünü infaz etmediğinin anlaşıldığı belirtilmiştir.

14. Başvuranın dilekçesi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilen hükümlülerin bu madde kapsamında çıkarılması hususunda yetkinin Adalet Bakanlığı uhdesinde olduğu ve söz konusu hükümlülerin nakledilmelerine ilişkin esasların ilgili Kanun ile düzenlendiği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye